

Åke Edwardson

Dans met een engel

A.W. Bruna Uitgevers

Die beweging die de jongen niet langer kon maken. Hij kon zich niet herinneren wanneer het erger was geworden. Nu was de beweging als een schaduw.

De jongen begreep het. Hij probeerde naar de zuidelijke muur te lopen, maar zijn beweging was voornamelijk een richting in zijn hoofd, en toen hij zijn kin ophief om naar de richting te kijken waar het geluid ...

Zijn rug werd weer koud, tussen zijn schouders en verder naar beneden werd het zo koud, en daarna warm, hij gleed uit op de vloer en bezerde zijn heup toen hij viel. Hij gleed over de vloer. Zijn lichaam had geen houvast.

Hij hoorde een stem.

Binnen in mij bevindt zich een stem die mij roept en ik ben het zelf, dacht hij. Ik begrijp het. Nu verplaats ik me naar de muur en als ik dat stilletjes en voorzichtig doe, zal mij niets overkomen.

Mama. Mama!

Er klonk een zoemend geluid, zoals vlak voor een pauze, wanneer er niets voor je ogen gebeurt. Hij kon niet aan het geluid ontsnappen. Hij wist wat het was.

Verdwij.

Ga weg.

Ik begrijp het. Nu voel ik weer een koude vlaag en ik kijk omlaag naar mijn eigen been, maar ik kan niet zeggen welk been het is. Ik zie het. Het licht hierbinnen is fel. Dat was het eerst niet, maar toen de kou begon, werd het licht aangedaan en het is zo fel dat het buiten het raam nacht is geworden.

Ik hoor een auto, maar die rijdt weg. Niets stopt hierbuiten.
Ga bij me weg. Ga weg!

Hij kon nog steeds voor zichzelf zorgen en als hij alleen zou worden gelaten, zou hij zich door de kamer kunnen verplaatsen en weer bij de deur kunnen komen. Hij was door die deur binnengekomen en de man was weer naar buiten gegaan, had de spullen opgehaald, was weer teruggekomen en had de deur dichtgedaan, en daarna was de nacht gekomen.

Hij hoorde de muziek nog steeds, maar die kon van hemzelf komen, van binnenuit. Ze hadden Morissey gedraaid, en hij wist dat de naam van de cd betrekking had op dat deel van de stad dat aan deze kant van de rivier lag.

Het was niet ver hiervandaan. Hij wist dat soort dingen goed. Dat was een van de oorzaken.

Hij hoorde de muziek weer, die was luider en op dit moment hoorde hij het gezoem niet.

Het licht was er nog steeds. Hij zou pijn moeten voelen, in zijn lichaam.

Ik voel niet dat het pijn doet, dacht hij. Ik ben niet moe. Als ik overeind kan komen, kan ik hier weggaan. Ik probeer iets te zeggen. Nu is er enige tijd verstreken. Nu is het zoals wanneer je op het punt staat in slaap te vallen en opeens een beweging maakt, en het is alsof je jezelf omhoogtrekt uit een diep gat en dat is het enige wat iets betekent. Na afloop ben je bang, het is moeilijk om weer in slaap te vallen. Als je daar zo ligt, kun je je bijna niet bewegen, zo is het, je wilt je bewegen, maar het lukt niet.

Daarna dacht hij niet meer zoveel. Het was alsof de kabels en de leidingen die de gedachten verder leidden waren doorgesneden en zijn gedachten via de snijvlakken naar buiten sijpelden, zich stuurloos door zijn hoofd verspreidden en even later met zijn bloed naar buiten stroomden.

Ik weet dat het bloed is en dat het van mij is. Ik begrijp het. Nu voel ik die kou niet en misschien is het voorbij. Ik denk aan dingen die gaan komen.

Ik weet dat ik me met mijn ene knie in de lucht en de andere op de vloer omhoog heb gewerkt. Ik kijk recht in het licht, en op deze manier schuif ik mijn lichaam naar de muur en de schaduwen in.

Als ik dat doe komt er iets van opzij naar binnen en ik beweeg me ervandaan. Misschien lukt het me.

Hij probeerde de bescherming die ergens lag te wachten te bereiken en de muziek werd steeds luider. Er waren meerdere bewegingen om hem heen, naar verschillende kanten, hij viel en werd gevangen, en hij voelde dat hij omhoog en naar opzij werd getild. Hij zag hoe het plafond en de muren naar hem toe bewogen, en hij kon niet bepalen waar het ene eindigde en het andere begon. Daarna was er geen muziek.

De laatste draad die zijn gedachten bijeenhield brak af en werd vervangen door dromen en fragmenten van herinneringen die hij meenam toen het voorbij was en het stil was geworden. Daarna was het geluid te horen van voetstappen die zich verwijderden van de plek waar hij met zijn dunne lichaam tegen een stoel geleund zat.

1

Het was een jaar geweest dat hem in zijn greep bleef houden. Het had zich rondgedraaid, zichzelf als een duivelse hond in de staart gebeten. Weken en maanden hadden tweemaal zo lang geduurd.

Vanwaar Erik Winter stond, leek de kist in de lucht te zweven. De zon wierp naar stralen door een raam aan de linkerkant naar binnen en het licht tilde de kist van de bank op de stenen vloer omhoog. Alles werd een rechthoek van zon, en dat was het enige wat hij zag.

Hij hoorde de gezangen over de dood, maar hij bewoog zijn lippen niet. Er hing een cirkel van stilte om hem heen. Dat was niet wat hij vreemd vond. Dat was ook het directe verdriet niet, althans niet in het begin. Het was een ander gevoel; dat hoorde bij de eenzaamheid en bij de ruimte die ontstaat als vingers iets loslaten.

De warmte van het bloed is er niet meer, dacht hij. Het is alsof een weg naar achteren is dichtgegroeid.

Erik Winter stond gelijk met de anderen op, verliet de kerk, liep het licht in en volgde de kist naar het graf. Toen de aarde op het hout was gevallen, was het afgelopen. Hij bleef een poosje staan en toen voelde hij de winterzon in zijn gezicht. Het was als een hand die in lauw water was gedompeld.

Hij liep langzaam door de straten in westelijke richting, naar de aanlegplaats voor de veerboot. Nu is een oorlog in een mensenlichaam voorbij en hij krijgt rust. Alles is verleden tijd en ik begin een groot verdriet te voelen. Het liefst zou ik voor-

lopig helemaal niets doen en daarna wil ik het onkruid van de paden van de toekomst wieden, dacht hij en glimlachte een soort glimlach naar de lage hemel.

Hij stapte aan boord, liep naar boven en ging op het auto-dek staan. Met zwarte sneeuw bedekte auto's reden aan boord. Er was een enorm lawaai en hij hield zijn hand voor zijn linkeroor. De zon scheen nog steeds, duidelijk maar zwak boven de zee. Hij had zijn leren handschoenen uitgetrokken toen de kist in de grond werd neergelaten en nu trok hij ze weer aan. Het was kouder dan ooit tevoren.

Hij stond in zijn eentje op het dek. De veerboot gleed langzaam van het eiland weg en toen hij een kleine golfbreker passeerde dacht Winter even aan de dood en aan het feit dat het leven nog lange tijd doorgaat nadat de zin van het leven is opgehouden. De bewegingen zijn dezelfde, maar de zin ervan raakt achterop.

Hij bleef staan tot de huizen achter hem zo klein waren geworden dat ze in zijn hand pasten.

In het kleine restaurant zaten de mensen. Het gezelschap aan zijn rechterkant zag eruit alsof het in een lied over de vrijheid wilde uitbarsten, maar in plaats daarvan liep het naar de grote ramen.

Winter nam aanvankelijk niets te drinken. Hij leunde over de tafel en wachtte tot de psalmen in zijn hoofd zouden verstommen en daarna bestelde hij een kop koffie. Er kwam een man naast hem zitten en Winter strekte zijn lange lijf.

“Kan ik u een kop koffie aanbieden?” vroeg hij.

“Natuurlijk”, antwoordde de man.

Winter wuifde naar de bar.

“Ik geloof dat het zelfbediening is”, zei de man.

“Nee. Ze komt aan de tafels.”

De vrouw nam Winters bestelling zonder een woord te zeggen op. In het lage licht van de zon leek haar gezicht doorschijnend. Winter kon niet zien of ze naar hem keek of naar

de kerktoeren in het dorp dat ze achter zich lieten. Hij vroeg zich af of de klokken aan de overkant te horen waren geweest, of op de veerboot toen die op weg was naar het eiland.

“U komt me bekend voor”, zei hij en draaide zijn stoel zo dat hij de man kon aankijken.

“Eerlijk gezegd moet ik hetzelfde zeggen”, zei de man.

Hij heeft zijn benen in een vreemde houding, dacht de bezoeker. Het is vervelend om zo lang te zijn als je aan dit soort cafétafels zit. Hij ziet eruit alsof hij pijn heeft, en ik geloof niet dat het door het licht in zijn gezicht komt.

“Onze wegen hebben zich meer dan eens gekruist”, zei Winter.

“Ja.”

“Er komt geen eind aan.”

“Nee.”

“Daar is de koffie”, zei Winter en sloeg de serveerster gade toen ze het kopje voor hoofdinspecteur Bertil Ringmar neerzette. Er kwam damp van het kopje, de damp steeg omhoog naar Ringmars gezicht, werd dunner ter hoogte van zijn voorhoofd en verspreidde zich in een cirkel om zijn hoofd. De man ziet eruit als een engel, dacht Winter.

“Wat doe jij hier?” vroeg hij.

“Ik zit op een veerboot koffie te drinken.”

“Waarom moeten we altijd muggenziften als we met elkaar praten?” zei Winter.

Bertil Ringmar nam een slok koffie.

“Ik denk dat we heel gevoelig zijn voor de waarde van de woorden”, zei hij en zette zijn kopje op het tafelblad. Winter zag zijn gezicht weerspiegeld in het tafelblad, op zijn kop. Dat is in zijn voordeel, dacht hij.

“Ben je bij Mats geweest?” vroeg Ringmar.

“In zekere zin.”

Ringmar zei niets.

“Hij is dood”, zei Winter.

Bertil Ringmar pakte zijn kopje beet. Hij voelde een men-

geling van koude en warmte, maar hij liet het kopje niet los.

“Het was een mooie plechtigheid”, zei Winter. “Ik wist niet dat hij zo veel vrienden had. Hij had maar één familielid, maar hij had veel vrienden.”

Ringmar zei niets.

“Ik had gedacht dat er vooral mannen in de kerk zouden zijn, maar er waren ook veel vrouwen”, zei Winter. “Ik geloof zelfs dat er meer vrouwen waren.”

Ringmar keek door het raam naar iets achter Winter, en hij vermoedde dat het de kerktoren was.

“Het is een kloteziekte”, zei Ringmar en verplaatste zijn blik. “Je had kunnen bellen als je dat had gewild.”

“Tijdens je vakantie naar Gran Canaria? Mats was een goede vriend, maar ik kon het rouwproces zelf wel aan. Of misschien dat het nu is begonnen”, zei Winter.

Ze zwegen en luisterden naar het geluid van de motoren.

“Dat zijn meer ziektes”, zei Winter na een poosje. “Uiteindelijk is Mats aan een longontsteking overleden.”

“Je weet wat ik bedoel.”

“Ja.”

“Hij had die ellende al lang.”

“Ja.”

“Verdomme.”

“Ik heb een poosje gedacht dat hij dacht dat hij het wel zou redden.”

“Heeft hij dat tegen je gezegd?”

“Nee. Maar ik begreep dat hij dat een tijdje heeft gedacht. Als al het andere al afscheid heeft genomen, kan de wil soms sterk genoeg zijn. Ik heb het zelf ook een paar minuten geloofd.”

“Ja.”

“Vervolgens nam hij de collectieve schuld op zich. Toen was het afgelopen.”

“Heb jij niet ooit verteld dat hij politieman wilde worden? Toen hij jong was?”

“Heb ik dat gezegd?”

“Ik geloof het wel.”

Winter streek zijn haren uit zijn gezicht. Zijn hand bleef om de dikke haren in zijn nek rusten.

“Misschien toen ik op de politieacademie begon”, zei hij. “Of toen ik het erover had om me aan te melden.”

“Misschien.”

“Dat is een tijd geleden.”

“Ja.”

Het schip schokte alsof het in de zee-engte in slaap was gevallen en nu in zijn rust werd gestoord. De mensen verzamelden hun bezittingen en pakten hun jas steviger beet voor het uitstappen.

“Hij was welkom geweest”, zei Ringmar en keek naar Winters elleboog. Winter liet zijn haar los en legde zijn handen op het tafelblad.

“Ik heb gelezen dat ze in Engeland in advertenties homo-seksuele agenten zoeken”, zei Ringmar.

“Willen ze homoseksuele agenten een nieuwe baan geven of gaat het om flikkers die ze tot agent willen opleiden?” vroeg Winter.

“Maakt dat wat uit?”

“Neem me niet kwalijk.”

“De multiculturele samenleving is in Engeland verder ontwikkeld”, zei Ringmar. “Het is een racistische en seksistische samenleving, maar ze beseffen dat ook de politie verschillende soorten nodig heeft.”

“Ja.”

“Wij krijgen misschien ook wel flikkers.”

“Dacht je dat we die niet al hadden?”

“Iemand die ervoor uit durft te komen.”

“Als ik een flikker was, dan zou ik ervoor uitkomen, na vandaag”, zei Winter.

“Hm.”

“Misschien voor die tijd ook wel. Ja, dat denk ik.”

“Ja.”

“Het is verkeerd om je erbuiten te houden. Dan wordt het alsof je een enorme gemeenschappelijke schuld draagt. Jij draagt ook een schuld”, zei Winter en keek zijn collega aan.

“Ja”, zei Ringmar, “ik ben een en al schuld.”

Het gezelschap bij de grote ramen leek weer een liedje over de vrijheid te willen inzetten, ware het niet dat het bestaan zo zwaar op hen drukte. De veerboot passeerde een vuurtoren. Winter keek door de ramen naar buiten.

“Zullen we naar het dek gaan om de stad te begroeten?” zei hij.

“Het is koud buiten”, antwoordde Ringmar.

“Ik denk dat ik het nodig heb.”

“Ik begrijp het.”

“Doe je dat echt?”

“Stel mijn geduld niet op de proef, Erik.”

De dag was half voorbij en grauw. Het autodek glom dof als kool. De klippen rondom het schip hadden dezelfde kleur als de lucht. Het is lang niet makkelijk om te zeggen waar het ene ophoudt en het andere begint, dacht Winter. Opeens ben je zonder het te weten in het hemelrijk. Een sprong van een klip en je bent er.

Toen ze onder de brug door voeren was het avond geworden. De lichten van de stad waren overal. Kerstmis was voorbij en de sneeuw was op sommige plekken verdwenen. Door de strenge kou bleef de lelijkheid versteend, als op een foto.

“Als je het aan iemand vraagt zeggen ze altijd dat eind januari de ergste tijd van het jaar is, maar als het eenmaal eind januari is, dan is het niet erger dan anders”, zei Ringmar.

“Nee.”

“Dat betekent dat je het hele jaar door even ellendig hebt, of dat je de hele tijd prinsheerlijk voelt”, zei Ringmar.

“Ja.”

“Ik zou een prins willen zijn.”

“Zo erg is het toch niet?”

“Lang geleden heb ik even gedacht dat ik een kroonprins was, maar dat was niet zo.”

Winter reageerde niet.

“Jij bent de kroonprins”, zei Ringmar.

Winter zweeg.

“Hou oud ben je? Zevenendertig? Hoofdinspecteur op je zevenendertigste, je was zelfs vijfendertig toen je het werd. Het is gewoon waanzin.”

De geluiden van de stad waren nu duidelijker te horen.

“Het is goed, Erik”, ging Ringmar verder, “het is goed. Maar als ik zelf nog enige hoop had, dan is die laatst tijdens dat congres vervlogen.”

“Wat was dat voor een congres?”

“Het congres voor iedereen die nog steeds hogerop wil.”

“Ah, dat congres, ja”, zei Winter.

“Jij hoefde er niet heen.”

“Nee.”

Winter volgde het verkeer beneden op de weg. De bewegingen van de auto's deden hem aan een kronkelende, luidruchtige glimworm denken.

“Ik ben eigenlijk geen carrièrejager”, zei Ringmar.

“Waarom praat je er dan zoveel over?”

“Ik probeer mijn teleurstelling te verwerken. Dat is heel natuurlijk, zelfs voor iemand die tevreden is met zijn lot.”

“Maar jij bent verdomme toch hoofdinspecteur.”

Ringmar antwoordde niet.

“Jij hebt een hoge functie in je rol als ombudsman van het publiek”, zei Winter. “Je bent geen prins maar een held”, ging hij verder en snoof de avondlucht door zijn neusgaten naar binnen. De wind voelde als grof zout in zijn gezicht. De veerboot stootte tegen de kade.

2

Hij liep door St. John's Hill naar het oosten, de geluiden van Clapham Junction bevonden zich om hem heen, maar hij hoorde bijna niets. De treinen zijn groter en sneller geworden, maar ze maken minder geluid, dacht hij.

Hij stapte een café binnen, bestelde een pot thee en ging aan het raam zitten. Hij hoorde de stemmen van de bouwvakkers in de hoek, de mannen aten een luidruchtig ontbijt maar hij luisterde niet. Buiten bewogen mensen, de meesten op weg naar het oosten naar Lavender Hill en het warenhuis. Het is altijd feest bij Arding and Hobbs, dacht hij. Het Harrods voor de gewone man dat we hier hebben geschapen. Het zijn de gewone en arme mensen die ten zuiden van de rivier wonen.

Buiten had iedereen een blos op de wangen. Hij voelde de winter hierbinnen ook, in de geur van de kleren en door de tocht als de deur open en dicht ging. De winden uit het noorden raasden over Zuid-Londen en de mensen waren als altijd onvoorbereid.

Nergens in de wereld zijn ze zo slecht voorbereid als hier, dacht hij. We hebben de hele wereld bezeten, maar we hebben nooit iets over het weer en de winden geleerd. We denken nog steeds dat het weer van de wereld zich aan de Britse kledij zal aanpassen, en we zullen nooit veranderen. We vriezen dood.

Hoofdinspecteur Steve Macdonald probeerde van de thee te drinken, maar die was te sterk geworden. We drinken de meeste thee ter wereld, maar we kunnen geen thee zetten. In het begin is hij altijd te slap en aan het eind te sterk en daar

tussenin is hij te heet om te drinken, en vandaag ben ik in een rothumeur en dan krijg ik deze sombere gedachten.

“... en toen zei ik, dat gaat je één pilsje kosten”, zei een van de bouwvakkers ter afsluiting van een verhaal.

Het hele café walmde van het vet, de lucht bestond uit vet. Als er mensen binnenkwamen en van de ene kant naar de andere liepen, lieten ze een afdruk achter. Het is net Siberië, dacht Steve Macdonald. Het is hier niet zo koud, maar verder hangt er dezelfde weerstand in de lucht.

Hij liep de straat op en pakte zijn telefoon uit de binnenzak van zijn colbertje. Hij toetste een nummer in en wachtte, zijn ogen gericht op het venstertje van het apparaat. Hij keek op en zag reizigers door het stenen portaal van het spoorwegstation naar buiten komen.

“Hallo”, hoorde hij een stem aan de andere kant van de lijn zeggen.

“Ik ben er nu.”

“Ja?”

“Ik blijf waarschijnlijk de hele dag.”

“Je bedoelt zeker de hele winter.”

“Is dat een belofte?”

Macdonald kreeg geen antwoord.

“Ik begin op Muncaster Road.”

“Ben je om de vijver heen gelopen?”

“Ja.”

“En?”

“Het is mogelijk. Dat is het enige wat ik er nu van kan zeggen.”

“Goed.”

“Ik denk dat ik even bij Dudley langs ga.”

“Als je dat haalt.”

“Ik wil daar gewoon nog een poosje binnen zijn.”

“Daar hebben we het later over”, zei de stem en de lijn was weer dood.

Macdonald stopte de telefoon terug in zijn binnenzak en

liep in zuidelijke richting St. John's Road in, hij wachtte op een gaatje in het verkeer op Battersea Rise en vervolgde Northcote Road naar het zuiden.

Hij liep in oostelijke richting door Chatto Road en keek verlangend naar de gevel van The Eagles Pub. Later. Misschien veel later.

Hij liep driehonderd meter en sloeg Muncaster Road in. De rijtjeshuizen gloeiden ingehouden in de januarizon, het baksteen en de pleisterkalk versmolten met de tegels op het trottoir tot een winterse nonkleur. Het contrast werd groot toen de postbode met zijn karretje verscheen, de rode kleur van de postzak deed pijn aan je ogen. Hij zag hem bij een deur aanbellen. *The postman always rings twice*, en Macdonald boog voor een laag portaal nadat hij het hek had geopend. Hij pakte de klopper beet en sloeg daarmee op de deur. Dit is een brutale manier om je komst aan te kondigen, dacht hij.

De deur werd zo ver geopend als de deurketting toeliet, en hij vermoedde een gezicht in het donker.

“Ja?”

“Woont John Anderton hier?” vroeg Macdonald en zocht in zijn binnenzak naar zijn legitimatiebewijs.

“Wie vraagt dat?”

“De politie”, zei hij en liet zijn kaartje zien, “ik heb hier al over gebeld.”

“John zit te ontbijten”, zei de vrouw alsof dat een bezoek onmogelijk maakte. Ze wil dat ik wegga zodat ze verder kan gaan met het bakken van haar kippers, hij rook de scherpe geur van verkoolde haring door de kier van de deur.

“Het duurt niet lang”, zei hij.

“Maar ...”

“Het duurt niet lang”, herhaalde hij en stopte de legitimatie weer in zijn zak. Hij hoorde gerammel aan de binnenkant van de deur toen de vrouw de beveiliging losmaakte. Hij wachtte. Die moet een vermogen hebben gekost, dacht hij. Er was geen geld meer voor het onderhoud van de deur zelf.

Straks stort de deur in door het gewicht van al het ijzer aan de binnenkant.

Ze opende de deur en ze was jonger dan hij had gedacht. Ze was niet mooi, maar ze was jong en binnenkort zou ze ook haar jeugd verliezen. Misschien is ze daar al verbitterd over, dacht hij.

“Ga uw gang”, zei ze en maakte een gebaar naar binnen. “John komt er zo aan.”

“Laat hem verdomme hier komen”, hoorde hij een mannenstem in de gang. Die klonk onduidelijk en onnodig luid. Hij heeft zijn mond vol ei, dacht Macdonald. Of bacon.

De keuken deed denken aan K&M’s Café op St. John’s Hill, de lucht was dik van het vet van de haring in de koekenpan.

De man was stevig en had een rood gezicht.

Ik hoop niet dat hij doodgaat terwijl ik hier zit, dacht Macdonald.

“Mogen we de politiemacht een stukje haring aanbieden?” zei de man en wees naar zijn vrouw en naar het fornuis, alsof de bezoeker daartussen kon kiezen.

“Nee dank u”, zei Macdonald, “ik heb al ontbeten.”

“Hij is gebakken met kerrie”, zei John Anderton.

“Toch maar niet.”

“Wat wil je dan hebben?” vroeg hij alsof de politieman was gekomen om zijn honger te stillen. “Wil je een hamburger?” ging hij verder en glimlachte met tanden die giftig en geel glommen. “Een Big Mac?”

“Ik lust wel een kopje thee”, zei Macdonald.

“De melk is op”, zei de vrouw.

“Dat geeft niet”, zei Macdonald.

“We hebben geen suiker”, zei de vrouw en keek naar haar man.

Als het haar man is, dacht Macdonald.

De man zei niets. Hij keek de bezoeker onderzoekend aan. Houden ze me soms voor de gek, dacht Macdonald. Ik kan haar vragen er wat kerrie in te doen.

“Alstublieft”, zei de vrouw en zette een kopje voor hem neer. Macdonald tilde het op en dronk ervan. Het was lekker, niet te slap, niet te sterk, niet te heet.

“We hadden toch nog een beetje suiker”, zei de vrouw.

“Het is een hele eer om de politie op bezoek te krijgen”, zei de man. “Ik wist niet dat jullie aan huisbezoeken deden, ik dacht dat je midden in de nacht werd opgehaald voor een bezoek aan de Yard, al was het maar om te bevestigen dat je je hamster als vermist hebt opgegeven.”

Macdonald zei niets. Beste John is nerveus zoals iedereen, dacht hij. Geleuter is de moeder van de nervositeit. Misschien eet hij deze groteske porties om zijn ongerustheid weg te nemen.

“We stellen het op prijs dat u contact met ons heeft opgenomen, meneer Anderton”, zei hij en pakte een blocnote en een pen uit de rechterzak van zijn colbertje. Hij had zijn overjas in de gang opgehangen en gecontroleerd of de mobiele telefoon in zijn colbertje zat en niet in zijn overjas.

“Ik ben een burger met verantwoordelijkheidsgevoel, net als iedereen”, zei de man en strekte zijn armen uit alsof hij voor een standbeeld op The Common poseerde.

“Dat waarderen we”, zei Macdonald.

“Al heb ik niet echt veel te melden”, zei de man met een bescheidenheid die niet bij zijn manier van doen paste.

“U hebt een man gezien”, zei Macdonald.

“Zeg maar John.”

“Je hebt een man gezien die een jongen aansprak, John.”

“Het schemerde en ik was in The Windmill geweest, en na een paar glazen zei iemand dat de avond ...”

“Ik ben vooral geïnteresseerd in wat er bij Mount Pond gebeurde”, zei Macdonald vriendelijk.

“Zoals ik al zei”, ging de man na een poosje verder. “Het schemerde en ik liep in mijn eentje van de pub op Windmill Drive en sloeg af richting vijver.”

“Waarom deed je dat?”

“Ik begrijp je vraag niet.”

“Was het niet normaal geweest om rechtdoor over de avenue te gaan?”

“Maakt dat wat uit?”

Macdonald zei niets.

“Als het dan zo verdomde belangrijk is, ik moest zeiken”, zei de man en wierp een schuine blik naar de vrouw.

Ze was uitgerommeld bij het fornuis en was met een handdoek in de hand blijven staan. Ze stond met haar gezicht naar het raam dat op de straat uitkeek.

“Er is een goed plekje tussen de vijver en Bandstand als je op weg naar huis nodig moet”, zei Anderton.

“Je stond bij de vijver”, zei Macdonald.

“Ik stond vrij dicht bij de vijver en toen ik klaar was, zag ik die figuur aankomen en hij had zijn arm om de jongen heen geslagen..”

“Hij hield hem vast?”

“Die figuur had zijn arm om hem heen, ja.”

“Waarom noem je hem die figuur?”

“Hij zag eruit als een figuur.”

“Hoe zien die eruit?”

“Als ik eerlijk ben, dan zien ze er ongeveer uit zoals jij”, zei John Anderton met een grijns.

“Zoals ik”, echode Macdonald.

“Haar dat eigenlijk moet worden geknipt, leren jack, lang en taai met een soort donkere schofterigheid die je de stuipen op het lijf kan jagen”, zei John Anderton.

“Zoals ik, met andere woorden”, zei Macdonald.

“Ja.”

Deze man is een echte vondst, dacht Macdonald. Hij ziet eruit alsof hij in zijn cholesterol zal verdrinken, maar hij heeft een scherpe blik.

“Je stond stil en keek naar ze?” vroeg de politieman.

“Ja.”

“Vertel eens met je eigen woorden wat je zag.”

“Welke woorden zou ik anders moeten gebruiken?”

“Vertel nou maar.”

De man keerde het kopje voor zich om, keek erin, pakte de theepot en vulde zijn kopje met een vloeistof die in de tijd dat ze daar hadden gezeten donker was geworden. Hij dronk en vertrok zijn gezicht. Hij wreef over zijn kale hoofd. De huid spande zich en werd lichtrood en deze kleur bleef een paar seconden zitten.

“Ik stond daar gewoon en was niet bijzonder nieuwsgierig. Zij waren de enige twee om naar te kijken. Maar ik dacht dat die figuur twee keer zo groot en twee keer zo oud was als de jongen, en het zijn niet vader en zoon, dacht ik, die ik hier voor me zie.”

“Maar de man hield de jongen vast.”

“Ja. Maar dat was meer omdat hij dat wilde dan dat de jongen het fijn vond.”

“Wat bedoel je?”

“Wat ik bedoel? Het was duidelijk te zien wie het meest geïnteresseerd was.”

Macdonald keek in zijn blocnote. Hij had nog niets opgeschreven.

Hoe minder ik nu opschrijf, hoe minder zorgen ik me tijdens het verdere onderzoek hoeft te maken, dacht hij.

“Was er sprake van geweld?”

“Wat is geweld en wat niet?” zei John Anderton alsof hij filosofie doceerde aan de London University.

“Was er, uitgaande van jouw eigen definitie, sprake van geweld?” vroeg Macdonald.

“Hij trok niet aan de jongen.”

“Heb je wat gehoord?”

“Ik hoorde hun stemmen natuurlijk, maar ze waren te ver weg om te horen wat ze zeiden”, zei Anderton en stond op.

“Waar ga jij heen?” vroeg Macdonald.

“Ik zet even water op als het mag.”

Macdonald zei niets.

“Mag het?”

“Natuurlijk.”

“Je hebt er nooit bij stil gestaan wat voor taal ze spraken?” vroeg Macdonald toen de man van het fornuis was teruggekeerd en weer was gaan zitten.

“Nee. Ik ging er namelijk van uit dat het Engels was. Was het geen Engels?”

“Dat weten we niet.”

“Waarom zou het geen Engels zijn geweest?”

“Leken ze elkaars taal te verstaan?”

“Ik had de indruk dat vooral de grote man aan het woord was, maar ja, ze leken elkaar zeker te verstaan. Maar ze stonden daar niet lang.”

“Nee.”

Er kwam een fluitend geluid van het fornuis en Anderton stond op. Hij liep erheen en ging met zijn rug naar Macdonald toe met de thee bezig.

“Ik stond net op het punt uit de bosjes te stappen toen ze wegliepen”, zei John Anderton toen hij weer was gaan zitten.

“Zagen ze jou niet?”

“Dat weet ik niet. De jongen draaide zich om en misschien zag hij me, maar dat maakt nu niets meer uit, is het wel?”

Macdonald gaf geen antwoord.

“Hij is toch dood, is het niet?”

“Hoe lang volgde je ze met je ogen?”

“Ik bleef niet staan tot ze aan de horizon waren verdwenen, ik wilde naar huis om naar Eastenders te kijken. Maar het werd snel donker terwijl ik daar stond.”

“Welke kant gingen ze uit?”

“Naar het zuiden. Recht naar het zuiden over Windmill Drive.”

“We zullen jouw hulp nodig hebben om een goede compositietekening van die man te maken.”

“Een *goede* tekening? Met het weinige dat ik heb gezien?”

Macdonald zuchtte.

“Oké, oké, soms ben ik een beetje te grappig.”

Macdonald schreef iets in zijn blocnote.

“Natuurlijk zal ik jullie zoveel helpen als ik maar kan. Het is niet zo dat ik niet inzie hoe belangrijk het is. Die arme jongen. En zijn ouders.”

Macdonald zei niets.

“Ik heb toch gebeld, of niet soms?” ging Anderton verder. “Ik heb meteen gebeld toen ik het in de South London Press had gelezen.”

“Dat waarderen we.”

“Ik hoop dat jullie die schoft gauw te pakken krijgen. We staan allemaal achter jullie”, zei John Anderton en Macdonald kreeg de indruk dat hij de mensen in de voormalige koloniën ook meetelde.

De dag voelde prettig in zijn gezicht toen hij buiten door Muncaster Road liep. Zo helder als hij in Zuid-Londen maar kan worden, dacht hij. Ik heb iets nodig na al die vervloekte thee. Mijn tong voelt als een droge lap.

Hij liep in zuidwaartse richting terug naar Chatto Road en stapte The Eagle binnen. Nog een half uur voordat de drukte van de lunch zou beginnen. De barkeeper zag er gespannen uit, hij keek naar Macdonald zoals je naar een gast kijkt die het lef heeft te vroeg te komen.

Macdonald liep naar de bar en bestelde een Young's Special. De barkeeper ontspande toen hij begreep dat de lange vent niet kwam eten. Ik kan niet aan de gang blijven en de nierpastei steeds in en uit de oven zetten, dacht hij. Wat moet er dan van worden?

Macdonald wachtte tot het troebele vocht in het glas helder was geworden. Het is alsof je op een winterdag een weg ten zuiden van de rivier volgt, dacht hij. Als je maar het geduld hebt om te wachten wordt alles vanzelf helder.

Hij dronk als iemand die dorst had.

Alles wordt licht en helder en op den duur kun je erdoorheen kijken, dacht hij.

Hij zag een paar vroege gasten vanaf de straat binnenkomen. De barkeeper bevroor in zijn beweging. Hij moest drie seconden extra op zijn tweede pint wachten.

Macdonald had zich uiteindelijk door het verkeer geworsteld, had de zuidkant van de avenue bereikt en was Dudley Hotel op de hoek van Cautley Avenue binnengestapt. 25 Pond voor een nacht. Vooruit te betalen.

Hij had de verzegeling verbroken en stond nu midden in de kamer. De stank van bloed was onmiskenbaar. De geur van bloed is ons niet vreemd, maar dit is het ergste wat ik ooit heb meegemaakt, dacht hij.

Ik ben opgegroeid op een boerderij en heb duizenden varkens geslacht zien worden, maar dat rook niet zoals hier. Het is de weeïghheid van mensenbloed die je doet duizelen.

Hier waren ze heen gegaan. Misschien vlak nadat John Anderton hen had gezien, dacht hij. Als zij het waren. Dit was de kamer van de jongen. Hier had hij twee dagen gelogeed. Waarom had hij hier zijn intrek genomen? Waarom logeerde een jonge man die Londen bezoekt helemaal in Clapham? Er was niets mis met Clapham, maar een jonge bezoeker zou een kamer hebben genomen in een van de goedkope hotels in Bayswater. Of in de buurt van Paddington. Daar waren andere jonge buitenlanders. Die konden bescherming bieden.

Het behang had een onbestemde gele nuance gehad toen de jongen de kamer had betrokken. Nu had het een andere kleur.

Steve Macdonald deed zijn ogen dicht en probeerde te luisteren naar dingen die zich in de muren hadden vastgezet. Na een paar minuten hoorde hij een schreeuw die werd afgesneden en het vreselijke gesleep van een menselijke lichaam over de vloer.

Macdonald voelde een steek van hoofdpijn onder zijn rechteroog, als om hem eraan te herinneren dat hij leefde.

Wat had de jongen ertoe gebracht de man hier mee naar-

toe te nemen? Was het alleen maar seks? Was het de belofte van seks of was het iets heel anders? Waren het drugs? Wat was het verdomme, dacht Macdonald. Dit onderzoek gaat heel lang duren, of juist heel kort.

Waarom hier? Kende de jongen mensen in Clapham of in Battersea? Of verderop in Brixton?

De jongen was beroofd, maar dit was geen roof. Dat was allemaal later gebeurd.

Hij had geen identiteitsbewijs behalve zijn tanden en die zijn niet Brits, dacht Macdonald.

De jongen had zijn naam en woonplaats in het gastenboek geschreven toen hij in deze vervallen B&B in het zuidelijke deel van het centrum van de wereld incheckte. Zijn naam was Per Malmström, en hij had opgegeven dat hij uit Göteborg kwam.

Dat ligt aan de Zweedse westkust, dacht Macdonald. De jongen was blond zoals iedereen in Zweden. Waarom zijn de Britten niet zo blond? We hebben dezelfde harde hemel en dezelfde winden.

Nu heeft het bericht de politie in Göteborg bereikt, dacht hij. Als Interpol zijn werk goed doet.

Hij deed zijn ogen weer dicht, luisterde naar het gegil van de muren, naar het geroep van de vloer.